

ARAŞTIRMA RAPORU

Basınç Yarası/Ülserlerinde Hemşireliğe Duyarlı Göstergelerin Belirlenmesi: Sistematik Bir Derleme

Oner B., Kilic M., Cakar V., Karadag A. (2025). *Nursing Inquiry*, 32: e70007.

Nursing Inquiry

WILEY

Nursing Inquiry

REVIEW OPEN ACCESS

Identification of Nursing-Sensitive Indicators on Pressure Injuries/Ulcers: A Systematic Review

Beratiye Oner¹ | Meryem Kilic² | Vildan Cakar³ | Ayise Karadag⁴

¹Department of Nursing, Faculty of Health Sciences, Lokman Hekim University, Ankara, Turkey | ²Department of Nursing, Faculty of Health Sciences, Gaziantep Islam Science and Technology University, Gaziantep, Turkey | ³Department of Nursing, School of Health Sciences, Istanbul Medipol University, Istanbul, Turkey | ⁴Faculty of Nursing, Koc University, Istanbul, Turkey

Correspondence: Beratiye Oner (beratiye.oner@lokmanhekim.edu.tr)

Received: 6 October 2024 | **Revised:** 26 February 2025 | **Accepted:** 26 February 2025

Funding: The authors received no specific funding for this work.

Keywords: indicator | nursing | pressure injury | pressure ulcer

ABSTRACT

This systematic review aims to develop a conceptual framework to identify nursing-sensitive indicators for preventing and managing pressure ulcers. The first step involves defining evidence-based indicators critical to effective prevention and management. The second step examines the relationships influencing the management of these indicators, using insights derived from scientific research findings. This review is guided by a conceptual framework rooted in Structural State Theory and uses a methodological approach. A total of 956 articles were identified through a search of original references from Medline/PubMed, Scopus, Cochrane Library, and CINAHL, covering the period from 2012 to 2023. A systematic review of 29 studies identified 241 relationships between dependent and independent variables. A theoretical conceptual framework highlighted nursing-sensitive indicators (independent variables) related to patients, nurses, pressure injury/ulcer management, organizational structure, and their association with pressure injury/ulcer outcomes (dependent variables). The analysis showed that patient-focused studies had the highest frequency of relationships. This review highlights the complexity of managing pressure injuries/ulcers and the essential role of nursing care practices and interventions in shaping outcomes. The findings highlight the need for specialized wound care nurses and further research on nursing interventions, urging hospitals to invest in structural changes and nurse education.

1 | Introduction

Chronic wounds pose a global health challenge by increasing mortality, morbidity, and healthcare costs while diminishing patients' and families' quality of life (Probst S. DClinPrac et al. 2014). Pressure injuries (PIs) are among chronic wounds defined as localized skin and soft tissue damage caused by prolonged pressure or shear. Although the terms decubitus ulcer, pressure sore, and pressure ulcer have often been used interchangeably, international professional organizations focusing on PIs, such as the National Pressure Injury Advisory Panel (NPIAP, formerly National Pressure Ulcer Advisory Panel

centered in the United States and serving internationally), European Pressure Ulcer Advisory Panel (EPUAP), and Pan Pacific Pressure Injury Alliance, have offered the term PI because open ulceration does not always occur. This definition also aims to explain the most basic etiology comprehensively. Besides, other terms used to describe PIs over the years are still used in daily practice by health professionals. A PI is diagnosed and classified according to the tissues affected (epidermis, dermis, adipose tissue, muscle tissue, bone, and supporting tissues), depth, and amount of visible tissue loss (Tew et al. 2014). In this context, the most up-to-date classification system was established by the NPIAP in 2016 and has been

This is an open access article under the terms of the [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs License](#), which permits use and distribution in any medium, provided the original work is properly cited, the use is non-commercial and no modifications or adaptations are made.

© 2025 The Author(s). *Nursing Inquiry* published by John Wiley & Sons Ltd.

Nursing Inquiry, 2025, 32:e70007
<https://doi.org/10.1111/nin.70007>

1 of 11

Yayın tarihi	11 Mart 2025
Dergi	Nursing Inquiry (Q1, IF: 2.7)
DOI	10.1111/nin.70007
Çalışma türü	Sistematik Derleme
Tarama dönemi	2012–2023
Taranan veri tabanları	Medline/PubMed, Scopus, Cochrane Library, CINAHL

Neden Bu Çalışmayı Yaptık?

Basınç Yarası/Ülseri (BYÜ), küresel düzeyde önemli bir halk sağlığı sorunu olmaya devam etmektedir. Dokularda oluşan bu hasarlar yalnızca bireysel düzeyde yaşam kalitesini ve mortaliteyi olumsuz etkilemekle kalmamakta, sağlık sistemi için de ciddi bir maliyet yükü oluşturmaktadır. BYÜ'nün önlenmesi ve yönetimi, hemşirelik bakımının kalitesiyle doğrudan ilişkilidir; bu nedenle hemşireliğe duyarlı bir bakım kalitesi göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Buna karşın, BYÜ yönetimine özgü hemşireliğe duyarlı göstergeleri sistematik biçimde ele alan ve bu göstergeler arasındaki ilişkileri kuramsal bir çerçevede inceleyen kapsamlı çalışmalar alanyazında oldukça sınırlıydı. Bu boşluğu doldurmak amacıyla araştırma ekibimiz 2012–2023 yılları arasında yayımlanmış kanıta dayalı araştırmaları sistematik olarak inceledi.

Nasıl Yaptık?

Çalışma, Yapısal Durum Teorisi'ne (Structural State Theory) dayalı bir kavramsal çerçeve rehberliğinde yürütüldü. Sistematik derleme iki aşamalı bir süreçte gerçekleştirildi:

- **Birinci aşama:** BYÜ'nün önlenmesi ve yönetimi için kritik öneme sahip kanıta dayalı göstergelerin tanımlanması,
- **İkinci aşama:** Bu göstergeler arasındaki ilişkilerin ve bu ilişkileri etkileyen faktörlerin bilimsel araştırma bulgularından elde edilen verilerle incelenmesi.

Medline/PubMed, Scopus, Cochrane Library ve CINAHL veritabanları taranarak 956 makaleye ulaşıldı. Dahil edilme kriterlerini karşılayan 29 çalışma sistematik incelemeye alındı.

Ne Bulduk?

1. Genel Bulgular

İncelenen 29 çalışmada bağımlı ve bağımsız değişkenler arasında toplam 241 ilişki saptandı. Hasta odaklı çalışmaların en yüksek ilişki sıklığına sahip olduğu görüldü.

2. Hemşireliğe Duyarlı Göstergeler — Kavramsal Çerçeve

Sistematik derleme sonucunda geliştirilen kavramsal çerçeve, BYÜ yönetiminde rol oynayan hemşireliğe duyarlı göstergeleri (bağımsız değişkenler) ve bunların BYÜ sonuçlarıyla (bağımlı değişkenler) ilişkisini dört ana boyutta ortaya koydu:

Gösterge Boyutu	Kapsam
Hasta odaklı göstergeler	Risk faktörleri (yaş, malnütrisyon, kronik hastalık, immobilité, dolaşım yetmezliği, immünosüpresyon), deri bütünlüğü değerlendirmesi, bireysel risk profili
Hemşire odaklı göstergeler	Bilgi düzeyi, klinik yetkinlik, bakım uygulamaları, iş yükü, uzman hemşire varlığı (yara bakım hemşiresi)
BYÖ yönetimine özgü göstergeler	Risk değerlendirme araçlarının kullanımı, pozisyon değiştirme protokolleri, cilt bakım uygulamaları, uygun pansuman seçimi, beslenme desteği
Örgütsel yapı göstergeleri	Kurumsal politika ve protokoller, eğitim programları, kaynak yeterliliği, kalite izleme sistemleri, liderlik desteği

3. Öne Çıkan Bulgular

- Hasta odaklı çalışmalar BYÜ yönetiminde en yüksek ilişki sıklığını barındıran boyut olarak öne çıktı.
- Uzman yara bakım hemşirelerinin (wound care nurses) varlığı, BYÜ önleme ve yönetim sonuçlarında belirleyici bir etken olarak tanımlandı.
- Hemşirelerin bilgi düzeyi ve klinik yetkinliği BYÜ insidansıyla doğrudan ilişkili bulundu.
- Örgütsel destek ve yapısal değişiklikler (protokol geliştirme, eğitim yatırımı, kaynak tahsisi) BYÜ sonuçlarını anlamlı düzeyde etkileyen bağımsız değişkenler arasında yer aldı.
- Malnütrisyon, immobilité ve dolaşım yetmezliği, hasta odaklı en güçlü risk göstergeleri olarak belirlendi.

Bu Çalışma Neden Önemli?

Bu sistematik derleme, BYÜ yönetimine özgü hemşireliğe duyarlı göstergeleri dört boyutlu bir kavramsal çerçevede ilk kez bütünlük olarak ele alan çalışmalar arasındadır. Araştırma:

- BYÜ yönetiminin yalnızca bireysel hasta bakımına değil, hemşire yetkinliğine ve örgütsel yapıya da bağlı olduğunu göstermektedir.
- Yara ostomi inkontinans hemşireleri için BYÜ önleme ve yönetiminde kanıta dayalı karar alma süreçlerini destekleyen sistematik bir kaynak sunmaktadır.
- Klinik kalite iyileştirme programlarının yapılandırılmasında hangi göstergelerin öncelikli olarak izlenmesi gerektiğine rehberlik eder.
- Kurumların BYÜ ile ilgili politika ve protokollerini güçlendirmek için nereye yatırım yapması gerektiğini somutlaştırmaktadır.

YOİ Hemşireleri İçin Uygulama Önerileri

Çalışma bulgularından yola çıkarak Yara Ostomi ve İnkontinans (YOİ) hemşirelerine yönelik aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1	Risk değerlendirmesini rutin hale getirin: Basınç yarası risk değerlendirme araçlarının (Braden, Norton vb.) tüm kabul süreçlerine entegre edilmesi ve düzenli aralıklarla tekrarlanması sağlanmalıdır.
2	Uzman hemşirelik hizmetlerini güçlendirin: Kurumunuzda yara bakım hemşiresinin varlığını ve etkin rolünü savunun. Çalışma bulgularına göre uzman hemşireler BYÜ sonuçlarını doğrudan iyileştirmektedir.
3	Beslenme yönetimini BYÜ bakımına entegre edin: Malnütrisyon en güçlü risk göstergelerinden biri olarak belirlendi. Diyetisyen iş birliğini BYÜ bakım planının ayrılmaz bir parçası haline getirin.
4	Eğitim programlarını güncelleyin: Hemşire bilgi düzeyi ve yetkinliği BYÜ insidansı ile doğrudan ilişkilidir. Kanıt dayalı BYÜ önleme protokollerine yönelik sürekli mesleki gelişim etkinlikleri düzenleyin.
5	Kalite göstergelerini izleyin: Kurumunuzda BYÜ insidansı, prevalansı ve evreleme verilerini sistematik olarak kayıt altına alın; bu verileri kalite iyileştirme süreçlerine dahil edin.
6	Örgütsel destek için savunuculuk yapın: Yönetim düzeyinde BYÜ önleme politikalarının ve kaynak tahsisinin güçlendirilmesi için kanıt temelli bir savunuculuk yürütün.

Sonuç

Bu sistematik derleme, BYÜ yönetiminin karmaşık ve çok boyutlu yapısını ve hemşirelik uygulamalarının bu süreçteki merkezi rolünü açıkça ortaya koymaktadır. Çalışma, hasta, hemşire, BYÜ yönetimi ve örgütsel yapı boyutlarında belirlenen hemşireliğe duyarlı göstergelerin birbirleriyle etkileşim içinde olduğunu ve bu etkileşimin kapsamlı bir kavramsal çerçeve içinde değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

YOİ hemşirelerinin bu çerçeveyi günlük klinik uygulamalarına, eğitim programlarına ve kurumsal politika geliştirme süreçlerine entegre etmesi, BYÜ önleme ve yönetiminde sürdürülebilir kalite iyileştirmesine katkı sağlayacaktır.

Kaynak

Oner, B., Kilic, M., Cakar, V., & Karadag, A. (2025). Identification of nursing-sensitive indicators on pressure injuries/ulcers: A systematic review. *Nursing Inquiry*, 32, e70007. <https://doi.org/10.1111/nin.70007>